

1995/96 מבחני זנים

גבי צוברי, עבריה עמר, דודו אלקיים - מו"פ ערבה

אסטר מטסומוטו

ארומורוס

הלניום

לוע הארי

סולידגו

עדעד

קאלה

זני - אסטר מטסומוטו

1995/96

מהלך התצפית

נבחנו השנה מספר זנים של אסטר מטסומוטו. הזרעים נתקבלו מ"שוק חקלאי" ונזרעו בתאריך 14/11/95 בתוך חממה, ארבעה פסי זריעה בערוגה, מרחק בין הזרעים כ- 3 ס"מ. הצמחים הוארו מתחילת הגידול בתאורה מחזורית, הספק הנורות 100 וואט, משך הארה 5 שעות.

תוצאות

טבלה 1: תכונות זני האסטר השונים

הצהבת עלים	מבנה תפרחת	גוון	הזן
(--)	פרחים לשוניים לא מאוד צפופים	סגול בהיר	light blue
(-)	פרחים קטנים וצפופים	סגול ומרכז צהוב	blue
	תפרחת גדולה ויפה	צהוב מלא	yellow
(--)	תפרחת גדולה	לבן מרכז צהוב	white
(-)	תפרחת גדולה, מעט דוריי פריחה	לבן שוליים ורודים	pink tipped white
(-)	תפרחת גדולה, מעט דוריי פריחה	לבן שוליים כחולים	blue tipped white
	מעט דוריי פריחה, דהיית צבע	ורוד מרכז צהוב	salmon pink
(-)	תפרחת בינונית, יפה	אדום עז	scarlet
	תפרחת גדולה	אדום סגול	red
(-)	תפרחת קטנה, פרחים צפופים	אפרסק	aprycot

(-) -- עלווה תחתונה מעט מצהיבה

(--) -- הצהבה בתחתית הצמח

התפתחות הצמחים הואטה עם הכניסה לטמפי נמוכות. מאחר שהצמחים היו גדולים וכבדים נקטפו התפרחות הצדדיות ונמדדו, חלקם היו ראויים לשווק (טבלה 2). רוב הזנים הגיעו לפריחה כ- 100 יום מזריעה, האחרים כ- 120 יום. סיום הקטיף היה זהה, כ- 133 יום מזריעה (תרשים 1). מסי הצמחים - 65 למ"ר כאשר בחלק מהזנים שיעור הנביטה היה טוב יותר. הזנים - האדום והכחול היו בעלי ענפי פריחה צדדים ארוכים ביותר (מעל 60 ס"מ). הכחול בהיר היה עם התפרחת הגדולה ביותר. שאר הזנים גודל תפרחת היה 5 עד 6 ס"מ. בזנים עם היבול הנמוך היו יותר ענפי משנה על הגבעול הראשי, יתכן שקיטום של ענף זה יגדיל את יבולם.

טבלה 2: השוואת זני אסטר מטסומוטו

צבע	ימים מזריעה	משך קטיף בימים	מס' גבעולים למ"ר	קוטר תפרחת (ס"מ)	מס' ענפי פריחה בגבעול	גובה ענף פריחה (ס"מ)	משקל ענף פריחה (גרם)
כחול בהיר	103	30	40.00	7.83	14.11	62.23	12.78
לבן+ גבי ורוד	120	13	64.00	5.56	7.97	48.03	10.20
צהוב	120	13	63.00	6.54	8.32	54.93	11.50
לבן+ גבי כחול	102	29	53.00	5.70	10.55	54.04	8.81
סקרלט	100	33	57.01	6.12	7.62	62.70	9.60
סלמון	100	33	68.00	5.87	9.05	55.58	11.40
כחול	125	18	42.00	6.40	12.47	48.27	11.40
אפרסק	120	13	68.00	6.44	6.86	50.82	13.12
אדום	102	29	78.00	6.31	6.98	63.94	11.12
לבן	100	33	68.00	6.70	7.63	52.71	10.58

חיי מדף

ככלל הסדרה הזו עמידה בפני מחלות, התפרחת מחזיקה זמן רב בחיי מדף. התמיסה שניתנה היא אותה תמיסה המשמשת חרציות. הגבעול והעלים מזדקנים לאחר שבוע ימים ולעומתם התפרחת נראית טוב גם לאחר שבועיים.

סיכום

על מנת לפתור בעיית משקל גבוה לצמחים ורצוי לזרוע בעומד גבוה יותר. הפסקת תאורה צריכה להיות לאחר יצירת פקעים מלאה (אך לא פחות מ- 80 יום מזריעה), במטרה להחיש את הפריחה ועם זאת להקטין את משקל הענף. רצוי לנסות קיטום תפרחות כמו בחרציות לקבלת ספריי פרחים. קיטום הגבעולים לקבלת מספר ענפים לגבעול - לא עלה יפה.

ארומורוס - מש' השושניים

1995/96

מהלך התצפית

השנה נבחנו חמישה זני ארומורוס בתחנת "יאיר". הפקעות נתקבלו מגדעון פלג ממושב שדמות דבורה ונשתלו בבית רשת בשני מועדים 30/11/95 ו- 15/12/95, מחציתם גדלו בתנאי יום ארוך ומחציתם בתנאים טיבעים. צפיפות השתילה, 20 למ"ר בעומק של כ- 3 ס"מ. היום הארוך ניתן ע"י תאורה מחזורית בנורות ליבון בעוצמה של 100 וואט. אחרי השתילה הונחה רשת צל (40%) מעל קשתות ההדליה ע"מ להקטין את טמפרטורת הקרקע (טמפי' קרקע מומלצת לשתילה - 17 מעלות צלזיוס).

תוצאות

טבלה 1: אפיון כללי של הזנים

הזן	צבע	מצב שושנת עלים	שיבולת (תפוחית)
rekasona	כתום	מעט עלים	גבוהה
shelford	צהוב לימון	עלווה ארוכה וצפופה	גבוהה מאוד
bungi	צהוב	עלים רחבים דלילים	בינונית
kleopatra	אפרסק	עלים רחבים דלילים	בינונית
white	לבן צהוב	עלים קטנים דלילים	בינונית

בכל הזנים כמות וגודל העלווה היה קטן ביחס לזה הנראה בצפון הארץ באותם זנים. בטבלה 1 ניתן להתרשם מגובה הגיבעול ומגובה התפוחית של כל אחד מהזנים והיחס בין גובה התפוחית וגובה הגבעול בכל אחד מהטיפולים השונים. (בארומורוס יש חשיבות רבה לאורך הגבעול ולאורך שיבולת הפריחה בשיווק).

הארכת היום לא השפיעה על הקדמת הפריחה אורך הגבעול וגובה התפוחית, אם כי בזנים מסוימים דוקא אלה ששהו בתנאי יום טבעיים תרמו למשקל רב יותר של ענף הפריחה (טבלה 1). הקדמת השתילה הקדימה את הפריחה בכל הזנים.

WHITE - זן גבוה ובעל תפוחית ארוכה.
SHEFORD - זן גבוה בעל תפוחית ארוכה וגדולה במיוחד.
REKSONA - דומה ל- SHELFORD, מעט גבוה יותר.

השפעת התאורה בהבכרה היתה בזנים REKSONA ו- SHELFORD בעיקר, אולם רק בימים בודדים. יחד עם זאת השפעת התאורה על האורך היתה שלילית בחלק מהזנים.

טבלה 2: השפעת הארכת היום ומועד שתילה על התפתחות ופריחה של הזנים השונים

קוד	צבע	תאורה (-, +)	תאריך שתילה	תאריך קטיף	אורך גבעול	משקל גבעול	אורך תפרחת
bungi	yellow	+	30/11/95	21/2/96	79.86	32.70	26.48
bungei	yellow	-	30/11/95	21/2/96	85.17	35.43	27.91
bungei	yellow	+	15/12/95	1/3/96	73.83	25.27	24.35
bungei	yellow	-	15/12/95	1/3/96	77.84	28.39	25.40
kleopatra	pink	+	30/11/95	21/2/96	90.12	37.56	29.28
kleopatra	pink	-	30/11/95	21/2/96	85.85	34.00	25.20
kleopatra	pink	+	15/12/95	1/3/96	85.84	32.12	27.47
kleopatra	pink	-	15/12/95	3/3/96	86.19	34.70	28.63
rekasoha	orange	+	30/11/95	21/2/96	96.67	43.21	33.50
rekasoha	orange	-	30/11/95	21/2/96	97.31	39.36	34.73
rekasoha	orange	+	15/12/95	1/3/96	95.00	39.34	35.71
rekasoha	orange	-	15/12/95	3/3/96	91.48	34.95	30.87
shelford	orange	+	30/11/95	1/3/96	92.70	43.56	40.81
shelford	orange	-	30/11/95	3/3/96	92.28	42.97	40.30
shelford	orange	+	15/12/95	10/3/96	82.23	38.50	38.86
shelford	orange	-	15/12/95	13/3/96	94.24	43.28	42.62
white	white	+	30/11/95	21/2/96	108.11	35.07	35.44
white	white	-	30/11/95	21/2/96	102.50	35.58	34.10
white	white	+	15/12/95	1/3/96	86.43	27.63	33.00
white	white	-	15/12/95	1/3/96	116.50	55.00	39.75

תרשים 2: התפלגות קטיף: שטח פתוח ללא תאורה

- הזן - bungi נקטף ברובו בתוך פרק זמן קצר ביותר כ- 7 ימים.
- הזן - shelford נקטף גם הוא בפרק זמן של כ- 10 ימים, התחיל כ- 6 ימים אחרי הזן bungi.
- הזן - rekasona התחיל להקטף מוקדם ואולם משך הקטיף היה הארוך מכולם, כ- 25 יום.
- הזן - kleopatra נקטף בתוך פרק זמן של כ- 10 ימים, בין 21/2 ל- 3/3.

חיי מדף

- ניתן לשמור את פרחי הארומורוס בקירור לאחר קטיף למשך מסי ימים לאחר טיפול בפלאורון + סוכר. אך יש צורך לעשות חידוש חתך לפני משלוח או בבורסה. כמו כן צריך לנקות את דורי הפרחים הראשונים שנפתחו.
- אורך חיי מדף לאחר משלוח כ - 7 ימים.
- צריך לשלוח בקרטון עמידה בגלל גאוטרופיות.

סיכום

- בבדיקת התאורה ניתן לראות כי השפעתה קטנה על כן היא מיותרת בגידול.
- לתאריך השתילה יש חשיבות בהקדמה אולם אסור לשתול מוקדם מידי בגלל מגבלת טמפרטורת קרקע (מינימום של 17 מע' בקרקע).
- כיסוי פלסטיק בתוך החורף יקדים את הפריחה, דבר שיאפשר כניסה מוקדמת יותר לשוק. עדיין יש צורך לבדוק את התאריך המוקדם ביותר האפשרי לשתילה וזאת נעשה על ידי מעקב של טמפרטורת הקרקע.

הלניום

1995/96

מהלך התצפית

זני הלניום (משפחת המורכבים) נבחנו השנה בתחנת "יאיר". קני שורש של שלושת הזנים הובאו ע"י מועצת הפרחים ונשתלו ב- 3.12.95 בשטח פתוח ובחממה בתנאי יום ארוך. התאורה שניתנה היתה מחזורית, נורות ליבון 100 W, משך ההארה 6 שעות. עומד שתילה 24 שתיל למטר ערוגה. בחממה נעשה קיטום ב- 16.1.96 ובשטח פתוח ב- 6.2.96.

תוצאות

טבלה 1: אפיון הזנים בחממה

זן	צבע	גודל תפרחת בס"מ	הערות
ברונו	חום אדום	3-4	--
ביוטי	מרכז - חום שוליים - חום צהוב	5-6	עלי הכותרת מושפלים כלפי מטה
גולד-רוז	צהוב	4-5	--

טבלה 2: השפעת בית הגידול על זני ההלניום

חממה			שטח פתוח			בית גידול שם הזן
ברונו	גולד רוז	ביוטי	ברונו	גולד רוז	ביוטי	
84.1	138.90	106.69	*48.30	71.73*	78.14	אורך ענף (ס"מ)
65.10	52.05	41.65	9.45	28.12	35.17	משקל ענף (גרם)
6.47	7.84	5.90	4.45	6.11	6.41	מס' תפרחות בענף
19.5	8.66	4.25	14.4	17.85	18.33	מס' ענפים לצמח

* בשטח פתוח בזנים גולד-רוז וברונו היתה תמותה של צמחים רבים, כנראה מהמלחה לאחר הגשם.

יבול - הזן ביוטי הינו הפורה ביותר, בחממה ובשטח פתוח, מקני השורש התפתחו מיד ענפים רבים. לעומתו הברונו הוציא ענף בודד ולאחר הקיטום עלו ענפים נוספים. הזנים גולד-רוז וברונו נתנו יותר ענפים לצמח בגידול בשטח פתוח, אולם היתה תמותה של צמחים כנראה בגלל המלחה.

אורך ענף - הזן ברונו היה קצר מידי בשטח פתוח. הזנים גולד-רוז וביוטי היו בעלי גובה סביר למשלוח.

משקל ענף - בחממה משקל הברונו היה גבוה מאד וזאת משום שמספר ענפי הפריחה לצמח היה מועט ואילו בשטח פתוח משקלו היה נמוך מאד משום שהענפים היו ארוכים.

מספר תפרחות - שלושת הזנים היו עם מספר תפרחות שנע בין 6 ל- 8 פרחים בענף למעט הזן ברונו בשטח פתוח וזאת בגלל איכות הענפים.

טבלה 3: התפלגות כמות הפרחים בזני הלניום בשטח פתוח ובחממה (באחוזים)

שם הזן	מיקום	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני
ביוטי	ש.פ.	0	33	24	15	28
גולד רוז	ש.פ.	0	0	0	87	13
ברונו	ש.פ.	0	0	65	33	2
ביוטי	חממה	29	28	0	44	0
גולד רוז	חממה	0	0	83	17	0
ברונו	חממה	0	84	16	0	0

בחממה, הביוטי הינו זן מהיר ביחס לשני האחרים ונקטף כבר בחודש פברואר, כחודשיים וחצי לאחר השתילה בחממה. אחריו נקטף הזן ברונו אשר ריכוזו את יבולו בחודש מרץ. הזן גולד-רוז הוא אפיל ביותר יבולו התרכז בחודש אפריל ובמאי בשטח פתוח. כל הזנים המשיכו להעלות גלי פריחה נוספים, אולם לא נקטפו משום איכותם הירודה.

סיכום

הזנים שנבחנו נשתלו יחסית מאוחר. ניתן היה לקבל גל פריחה נוסף לפחות אילו השתילה היתה מתבצעת אפילו בחודש אוקטובר. אם ההלניום אינו דורש קור לפריחה ניתן להשאירו בקרקע לעונה נוספת, דבר שהופך אותו לענף מעניין. הזן ביוטי הצטיין בהבכרה ביחס לאחרים אולם מבנה התפרחת יכול להיות בעייה בשיווק (כדאי לעשות משלוח ניסיוני).
 הזן ברונו היה מאד איכותי מבחינת מראה הענף ואיכות התפרחת, אולם בחממה לא היתה התעוררות טובה של הענפים, יתכן שמצב תומר הריבוי שהגיע הוא שגרם לכך (שלב הוצאה מהקרקע, כמות הקור שניתנה ועוד). הזן גולד-רוז הינו מעניין מבחינת ענף תפרחת וצבע, אך הוא אפיל מאד ויש צורך לשתול אותו מוקדם יותר על מנת לקבל ענפי פריחה בזמן טוב. היבול לדונם בזני ההלניום גבוה, דבר זה עושה אותו בעל פוטנציאל שיווקי מעניין.

לוע הארי - אנטירינום

1995 - 1996

מהלך התצפית

השנה נבחנו בתחנת "יאיר" 9 זני לוע הארי. השתילים נתקבלו ממשלת מצפור, התצפית נערכה בחממה ובשטח פתוח. הצמחים נשתלו ב- 3/11/95 בעומד של 32 צמחים למטר ערוגה. קיטום לגל ראשון התבצע ב- 14/11/95 קיטום לגל שני בגובה 4 דורי עלים מהקרקה התבצע בחממה ב- 9/2 ובשטח פתוח ב- 2/3. דישון - ניתן דשן 737 בריכוז של כ- 50 ח"מ. הזנים תולקו לפי צבעים ונבדקו הפרמטרים הבאים: יבול למ"ר, אורך גבעול, משקל גבעול, מועד קטיף ומשך הקטיף.

טבלה 1: אפיון הזנים בחממה בגל 1

הזן	צבע	גובה ומבנה תפרחת	איכות ענפים
אוקלנד	לבן	גבוה מבנה חרוט	+
מרילנד	לבן	גבוה מאוד	++
מרילנד אפלבסום	לבן + אדום	בינוני לא מרוכזת	++
אקסיום	ורוד	גבוה צפופה	+++
פלמינגו	ורוד	בינוני לא הומוגנית	++
מרילנד	ורוד	גבוה צפופה	++
ברונז	נחושת + צהוב	בינוני צפופה	+++
גרינדיל	אדום	קצרה צפופה	++
סגול	סגול קטיפתי	גבוה	++

ענפים דקים	+
ענפים בינוניים	++
ענפים עבים	+++

טבלה 2: השוואת הזנים בגל ראשון ושני מבחינת תחילת קטיף ומשך קטיף בשני בתי הגידול

גל - 2		גל - 1		בית גידול	הזן
משך קטיף	התחלת קטיף	משך קטיף	התחלת קטיף		
15	1/4	11	2/2	שטח פתוח	אוקלנד לבן
15	1/4	34	7/1	חממה	אוקלנד לבן
15	1/4	11	2/2	שטח פתוח	מריילנד לבן
15	1/4	25	16/1	חממה	מריילנד לבן
15	1/4	25	16/1	חממה	מריילנד
					אפלבסוס
		16	8/2	שטח פתוח	אקסיוס רוז
5	11/4	13	28/1	חממה	אקסיוס רוז
15	1/4	7	6/2	שטח פתוח	פלמינגו ורוד
15	1/4	26	15/1	חממה	פלמינגו ורוד
		22	21/1	שטח פתוח	מריילנד טרו פינק
		34	7/1	חממה	מריילנד טרו פינק
6	1/4	8	+ 21/2	שטח פתוח	ברונו
1	16/5	36	+ 15/2	חממה	ברונו
16	4/5	7	6/2	שטח פתוח	סגול
15	1/4	20	21/1	חממה	סגול
15	1/4	5	8/2	שטח פתוח	גרינדל אדום
12	4/4	25	16/1	חממה	גרינדל אדום
15	1/4				

גל ראשון

הזן ברונו בשטח פתוח אפיל מאוד, התחיל להיקטף כחודש לאחר סיום קטיף שאר הזנים, בגל ראשון קבלנו הקדמה של בין שבוע ימים לשלושה שבועות בהתאם לזן. משך הקטיף היה קצר בשטח פתוח לעומת החממה, למעט בזן אקסיוס רוז בשטח פתוח, וההפרש נע בין 3 ימים ל- 2.8 ימים. מהירות הפריחה בשטח פתוח הדביקה את הפיגור בתחילת הקטיף. הפרחים בזנים גרינדל אדום, סגול, מריילנד טרו פינק, פלמינגו ורוד בשטח פתוח בתוך יומיים. הזן מריילנד טרו פינק בחממה בכיר יותר, נקטף כשבוע וחצי מוקדם מהזנים הבכירים.

גל ראשון

בגל זה מרבית הזנים נקטפו ב - 1/4 עד למחצית החודש למעט הזן מריילנד טרו פינק בחממה שהקטיף שלו הסתיים בתוך שבוע ימים והזן האפיל ברונו בחממה שניקטף במאי.

טבלה 3 - השפעת בית הגידול על התפתחות ופריחה של הזנים השונים בגל ראשון

זן	בית גידול	מס' ענפים למ"ר	אורך גבעול בס"מ	משקל גבעול ל- 80 ס"מ בגר' בס"מ	אורך תפוחת בס"מ
אוקלנד לבן		156	72.41	33.23	23.21
אוקלנד לבן	חממה	141	104.43	31.38	25.95
מרילנד לבן	שטח פתוח	89	76.40	51.99	19.78
מרילנד לבן	חממה	90	103.94	45.96	24.59
מרילנד אפלבליסי	חממה	115	109.06	42.43	21.08
אקסיוס רוז	שטח פתוח	87	86.70	59.97	22.22
אקסיוס רוז	חממה	88	126.93	53.99	26.36
פלמינגו	שטח פתוח	86	91.73	46.22	19.86
פלמינגו	חממה	125	98.78	29.87	18.94
מרילנד טרו פינק	שטח פתוח	102	82.67	44.20	22.35
מרילנד טרו פינק	חממה	62	107.77	41.03	23.72
ברונז	שטח פתוח	27	105.37	81.12	25.65
ברונז	חממה	83	140.32	51.36	25.38
סגול	שטח פתוח	85	91.05	43.32	19.88
סגול	חממה	99	113.84	28.21	20.18
גרינדל אדום	שטח פתוח	100	76.13	48.47	19.40
גרנדל אדום	חממה	130	90.73	41.55	17.63

טבלה 4 - השפעת בית גידול על התפתחות ופריחת של הזנים השונים בגל שני

זן	בית גידול	מס' ענפים למ"ר	אורך גבעול בס"מ	משקל גבעול ל- 80 ס"מ בגרם	אורך תפוחת בס"מ
אוקלנד לבן	שטח פתוח	163	64.44	22.81	20.90
אוקלנד לבן	חממה	100	84.12	25.89	22.61
מרילנד לבן	שטח פתוח	90	60.44	25.39	18.09
מרילנד לבן	חממה	44	83.29	28.01	19.18
מרילנד אפלבליסי	חממה	91	79.65	34.76	20.97
אקסיוס	חממה	61	90.28	34.87	17.22
פלמינגו ורוד	שטח פתוח	155	64.52	24.66	16.71
פלמינגו ורוד	חממה	46	70.31	19.36	17.31
מרילנד טרו פינק	חממה	43	83.18	25.54	21.82
ברונז	שטח פתוח	43	52.77	23.46	15.45
ברונז	חממה	21	103.10	33.02	21.90
סגול	שטח פתוח	131	73.44	34.82	21.06
סגול	חממה	82	92.85	26.44	20.12
גרינדל אדום	שטח פתוח	126	59.33	31.84	17.22
גרינדל אדום	חממה	46	62.91	19.59	14.70

יבול: הזנים עתירי היבול היו גרינדל אדום, מרילנד לבן, אוקלנד לבן ופלמינגו ורוד בשטח פתוח, הזן האפיל ברונו בשטח פתוח היה בעל היבול הנמוך ביותר. בגל השני הייתה ירידה חזקה ביבולים שנקטפו בחממה בגלל התקפת בוטריטיס בצמחים הקטומים.

אורך ענף: הזנים גרינדל אדום, מרילנד לבן ואוקלנד לבן בשטח פתוח היו גבעולים - בגל ראשון כ- 75 ס"מ אורך ובגל שני היו סביב ה- 60 ס"מ.

משקל ענף: באופן כללי הייתה ירידה דרסטית במשקל הענף מגל ראשון לגל שני.

אורך תפרחת: גם כאן הייתה ירידה של אורך התפרחת מגל ראשון לגל שני.

איכות התפרחת: בשטח פתוח הצטיינו הזנים אוקלנד לבן, אקסיום רוז, סגול, גרינדל אדום ומרילנד לבן. בפלמנגו ורוד התפרחת לא מסודרת, מרילנד טרופינק נשירת פרחים בשטח ובאגרסל. בחממה הצטיינו הזנים אוקלנד לבן, אקסיום רוז, מרילנד לבן, מרילנד טרופינק. הזן פלמנגו ורוד גרש לעודפי מים וגם כאן התפרחת לא נראית יפה.

חיי מדף

זני לוע הארי בחממה הוכנסו לתמיסת משפר 1 בריכוז של $0.1\% + STS$ בריכוז של 0.3% , עברו הדמיה לטיסה ולאחר מכן הועברו לחדר תצפית. לאחר שבוע ימים מקטיף התוצאות כדלקמן: נראו טוב הזנים אקסיום בחממה ואוקלנד לבן בשטח פתוח גם בתפרחת וגם במראה העלווה. הזנים אוקלנד לבן, מרילנד אפלבלסום ומרילנד טרו פינק בחממה לא נראו טוב הן בתפרחת והן בעלווה. הזן מרילנד טרו פינק בש.פ. מפיל פריחה באגרסל.

סיכום

בבחירת הזן המתאים לגידול בתנאי שטח פתוח וחממה יש לתת את הדעת למבנה התפרחת, למועד הפריחה וכמובן לביצועי הזן בגל השני. בגידול בחממה יש לשים דגש לעניין המחלות בעיקר בשלב הגיזום לגל שני. כמו כן חשיבות רבה לחיי המדף המשתנה בהתאם לבית הגידול והזן המתאים.

סולידגו

1995/96

הסולידגו שייך למשפחת המורכבים, מוגדר כצמח יום ארוך, יום קצר. היום הקצר מחיש את התפתחות ופתיחה של הפרחים.

הסולידגו גדל הערבה בקנה מידה מסחרי ועל כן הוחלט לבדוק זנים נוספים אשר יכולים להתאים לגידול בתנאי הערבה.

מהלך התצפית

שתילים שהתקבלו ממשלתל דנציגר נשתלו בחממה בתאריך 19/9/95 על גבי קרקע מקומית בחוות יאיר שבערבה. הצמחים נשתלו בצפיפות של 24 שתיל למטר ערוגה נקטמו והוארו בנורות ליבון הספק של 100 ואט, משך הארה 5 שעות, הארה מחזורית.

תוצאות

טבלה 1: הערות איכות

הזן	איכות תפוחת	איכות עלוה
8-Y-24	נשירת אבקה מסיבית	הצהבת עלים בתחתית הצמח
harly bird	תפוחת במבנה מפוזר	
7-YE-20	נשירת אבקה	צריבת עלים בתפוחת
8-Y-14	נשירת אבקה	צריבת עלים בתפוחת
8-Y-7		
7-YE-8	מבנה חרוט	צריבת עלים בתפוחת
8-Y-23		צריבת עלים בתפוחת

טבלה 2: השוואת יבול, אורך גבעול, משקל גבעול ואורך תפוחת בזני סולידגו בגל ראשון

הזן	התחלת קטיף	מס' ענפים לצמח	אורך גבעול (ס"מ)	משקל 80 ס"מ גבעול (גרם)	אורך תפוחת (ס"מ)
8 - Y - 24	19/5/96	4.36	141.20	33.18	40.61
harly bird	21/4/96	3.44	126.63	31.97	42.61
7 - YE - 20	14/5/96	6.22	127.58	21.50	38.31
8 - Y - 14	2/5/96	3.66	107.53	35.89	38.63
8 - Y - 7	2/5/96	6.93	107.88	30.08	34.85
7 - YE - 8	7/5/96	1	93.71	24.79	34.24
8 - Y - 23	10/5/96	5.44	126.37	41.06	42.20

טבלה 3:
השוואת יבול, אורך גבעול, משקל גבעול ואורך תפרחת בזני סוליזגו בגל ראשון

הזן	התחלת קטיף	מס' ענפים לצמוח	גובה גבעול (ס"מ)	משקל 80 ס"מ גבעול (גרם)	גובה תפרחת (ס"מ)
8-Y-24	19/2/96	2.41	144.11	37.08	38.50
harly bird		0.36			
7-YE-20	26/1/96	3.17	122.16	25.25	36.68
8-Y-14	26/1/96	2.38	115.29	33.82	38.80
8-Y-7	26/1/96	3.33	112.50	35.98	36.85
7-YE-8	26/1/96	2.84	107.76	26.90	35.57
8-Y-23	26/1/96	2.18	99.61	27.96	34.53

יבול ובכירות - הזן 8-Y-24 היינו הזן האפיל ביותר ונתן יבול בינוני בגל זה ובגל השני. הזן ארלי בירד אמור להיות הבכיר ביותר, אולם השתילים הגיעו אינדוקטיביים לכן, קטפנו ממנו רק באפריל. היבול הגבוה ביותר נקטף מהזן 8-Y-7 בשני הגלים (טבלאות 2 ו-3).

גם הזן 7-YE-20 נתן יבול גבוה ביחס לאחרים.

אורך גבעול - הזן 8-Y-24 עלה לגובה של כ-140 ס"מ ורק אז פרח. הזן 7-YE-8 לעומתו שמר על גובה של 90-110 ס"מ שהוא נמוך ביחס לאחרים.

הזן ארלי בירד היה בעל גובה ממוצע של 126.63 ס"מ שהוא גובה סביר.

משקל גבעול - ענפים קלים היו לזנים 8-YE-8 ו-7-YE-20, ענפים כבדים יותר היו לזן 8-Y-23.

גובה תפרחת - בגל הראשון הזנים 8-Y-24 ו-8-Y-14 בעלי תפרחת הגבוהה ביותר ובגל השני הזנים ארלי בירד ו-8-Y-23.

עדעד - מבחן זנים

1996/97

מהלך התצפית

השנה ניבחנו בתחנת יאיר זני עדעד משלוש משתלות: מיצפור, נבט שתיל ודנציגר. הצמחים נישתלו ב- 20/10 בתנאי חממה, בעומד של 4 צמחים למטר ערוגה. לכל הזנים ניתנו שלושה טיפולי גיברלין, במהלך הגידול בריכוז של 300 ח"מ. הזנים הופרדו לפי צבעים, ניבחנו ונאספו נתונים על גודל כנפים, גודל כרבולת (תפרחות), יכול לצמח, בכירות, אורך ענף ומשקל ענף בשני גלים.

תוצאות

טבלה 1: השוואת זני עדעד מבחינת צבע, גודל כנפיים וכרבולת.

הזן	משתלות	צבע	גודל * כנפיים	גודל * כרבולת	הערות
turbo purple	מיצפור	סגול	4	**	גיבעולים לא יציבים
L.b	נבט שתיל	סגול חיוור	3	*	
d.b	מיצפור	סגול	4	**	רגישות לבוטריטיס תיפרחות לא מסודרות
L.p	נבט שתיל	סגול בהיר/ורוד	4	*	
m.B	נבט שתיל	סגול בהיר	4	**	
midnight blue	מיצפור	כחול/סגול בהיר	4	**	
ois dark blue	מיצפור	כחול כהה	4	**	
silky wings	מיצפור	סגול בהיר	2	**	
happy wings	מיצפור	סגול בהיר	4	**	
xb-7	מיצפור	סגול בהיר	4	*	
violet bird	דנציגר	סגול בהיר	3	***	
xg-12	מיצפור	סגול כהה	4	*	
w.p	נבט שתיל	ורוד/לבן	4	*	ניצרב
m.p	נבט שתיל	ורוד/לבן	3	*	
p.	נבט שתיל	ורוד/אדמדם	3	*	תפרחת לא מסודרת
july bird	דנציגר	ורוד בהיר	2	**	
cherry wings	מיצפור	ורוד/אדום	2	**	
turbo carminet	מיצפור	ורוד כהה	*	*	
ois yellow	מיצפור	צהוב	1	***	נצרב חזק
xk-8	מיצפור	צהוב	3	*	זן לא נקי
ice berg	מיצפור	לבן	3	*	צבע לא אחיד
ois white	מיצפור	לבן	3	*	

(*) - הערות לטבלה:

- (1) - ללא כנפים (2) - כנפים קטנות (3) - כנפים בינוניות (4) - כנפים גדולות
 (*) - כרבולת קטנה (**) - כרבולת בינונית (***) - כרבולת גדולה

מטבלה 1 ניתן לראות בצבע הסגול שלון violet bird כרבולת גדולה וכנפיים בנוניות ולכן נראה הטוב ביותר מבחינה זו. אחריו הזן silky wings. יתר הזנים ניראו פחות טוב. בצבע הורוד בלטו july bird chery wings. בזנים הלבנים Qis white טוב יותר מהאחרים. הזנים בצבע סגול בלטו בטיבו הזן D.B ו-TORBO PURPLE. הזנים נצהובים לא היו באיכות טובה. שאר הזנים היו באיכות פחות טובה מהזנים שנמנו עד כה.

טבלה 2: השוואת גל ראשון של זני עדעד מבחינת מועד קטיף, יבול ומשקל ענף.

הזן	התחלת קטיף	מספר ענפים לצמח	אורך ענף (סמ')	משקל 80 סמ' ענף (גרם)
turbo purple	20/12/95	12.25	93.83	91.33
L.b	28/12/95	7.6	115.66	72.99
D.b	28/12/95	12.50	98.00	73.23
l.p	28/12/95	12.25	112.08	66.32
m.p	29/12/95	10.50	119.82	63.71
midnight blue	28/12/95	9.25	99.31	87.25
ois dark blue	1/2/96	8.50	83.00	93.03
silky wings	28/12/95	9.60	104.64	95.72
happy wings	20/12/95	28.25	114.02	152.38
xb-7	20/12/95	15.50	130.40	126.29
violet bird	20/12/95	22.50	115.00	110.45
xg-12	22/1/96	14.50	111.26	68.71
w.p'	4/12/95	12.75	99.32	88.36
m.p	29/12/95	16.00	108.69	85.49
p.	29/12/95	11.25	100.89	96.81
cherry wings	29/12/95	15.50	16.34	87.72
july bird	28/12/95	23.00	120.78	75.84
turbo carminet	28/12/96	10.25	110.67	77.46
ois yellow	5/1/96	22.50	126.09	52.40
xk-8	20/12/95	18.25	91.29	170.57
ice berg	28/12/95	17.00	111.96	95.78
ois white	11/2/96	12.50	136.25	49.79

בכירות: מרבית הזנים למעט הזן W.P של משתלת נבט שתיל (שניקטף מה 4.12) ניקטפו מה - 20/12 והילך. הזנים המאחרים היו OIS YELLOW שהחל להיקטף ב- 5.1 DARK BLUE שהחל להיקטף ב- 1.2 ואפיל ביותר היה OIS WHITE ב 11/2.

יבול: המספר הרב ביותר של גיבועלים לצמח, נתנו הזנים JULY BIRD, HAPPY WINGS, OIS YELLOW VIOLET BIRD.

אורך ענף: למעט הזן OIS DARK BLUE שהיה גבולי, כל יתר הזנים היו מעל הגובה הדרוש לענפי פריחה בגל - ראשון.

משקל ענף: ניתן לראות את השונות במשקל בין הזנים כאשר החריגים בגל- 1, HAPPY WINGS, VIOLET, XB-8, XB-7.

טבלה 3 :השוואת גל שני של זני עזעד מבחינת מועד קטיף, יבול ומשקל ענף.

הזן	התחלת קטיף	מס' ענפים לצמח	אורך גיבעול	משקל ל- 80 ס"מ
turbo purple	6/4/96	25	80.08	57.17
L.b	6/4/96	29	90.36	37.03
D.b	6/4/96	26.25	78.52	37.74
L.p	31/3/96	47	84.76	41.93
m.b	6/4/96	33.75	91.71	38.72
midnigt blue	6/4/96	9	69.42	67.92
ois dark blue	6/4/96	18.75	66.70	60.66
silky wings	6/4/96	38.20	69.83	33.59
happy wings	31/3/96	31.75	68.59	41.44
xb-7	31/3/96	29.25	76.10	37.10
violet bird	31/3/96	28	72.33	25.51
xg-12	6/4/96	23.75	76.45	42.75
w.p	6/4/96	25.25	90.85	60.17
m,p	6/4/96	33.75	91.71	38.72
p.	6/4/96	28.25	80.03	37.32
july bird	31/3/96	42	87.62	64.10
cherry wings	6/4/96	23.50	79.46	35.53
turbo carminet	12/4/96	23.75	70.78	38.36
ois yellow	6/4/96	26.50	79.50	21.61
xk-8	6/4/96	24.50	64.50	41.26
ice berg	31/3/96	27	89.68	64.56
ois white	6/4/96	14.50	126.97	44.09

בכירות : בגל שני כל הזנים החלו לפרוח לקטיף בין 31/3 ו- 6/4. יבול: בגל זה הצטיין הזן SILKY WINGS שנתן מעט ענפים בגל ראשון וכמוכן הזנים L.P,M.P, M.B.

אורך גיבעול: גיבעולים ראשונים שניקטפו בגל שני היו נמוכים ברוב הזנים. בחלק מהזנים נישארו ענפים עד סוף הקטיף.

משקל ענף: משקל ענפים ירד ביחס לגל- ראשון בכול הזנים, בחלק מהזנים משקל הענף מראה בבירור על איכות נמוכה ודלילה של תפירות.

בגל - שני הצטינו במופע גיבעול הפריחה הזנים L.P, ו- M.B, של משתלת נבט שתיל וכמו כן הזן BX -7 של מצפור.

בחירת הזן: בחירת הזן מתחילה בהחלטה איזה צבע ליבחור בהתאם לדרישות השוק.

לאחר מכן איזה מבין הזנים באותו צבע מעונינים ליבחור כאשר צריך לשים דגש על:

- (א) - בכירת הזן. (ב) - סך כל היבול הניקטף. (ג) - איכות הגיבעולים - בעיקר גודל הכנפים ומישקל, חשוב שהמשקל לא יהיה גבוה (ד) - גודל כרבולת (תפירות) - רצוי שתהיה מאורכת וצפופה. (ה) - מופע הגיבעול - רצוי שקבוצת התפירות תהינה כמעט ישרות וקרובות אחת לשנייה.

זני קאלה 1995/96

מהלך התצפית

השנה נבחנו בתחנת "יאיר" חמישה זני קאלה. כל הזנים נשתלו בחממה בתאריך 5/11/95 בעומד של 10 פקעות למטר. הפקעות נבדקו בטוף וקרקע מקומית. הפרמטרים שנבדקו מס' פרחים לפקעת, אורך גבעול, קוטר גבעול, קוטר תפרחת, וגודל עלווה. במהלך חודש אפריל נצפתה נגיעות ארויניה בצמחים.

תוצאות

טבלה 1: השפעת מצע הגידול על גודל עלים ותקופת קטיף של זני קלות בקרקע ובטוף

הזן	מצע גידול	צבע	גודל עלים	תאריך קטיף	סיום קטיף
innocense	טוף	לבן	2	23/1/96	16/5/96
innocense	קרקע	לבן	2	5/2/96	10/6/96
colombe de la plix	טוף	לבן	3	23/1/96	3/6/96
colombe de la plix	קרקע	לבן	3	5/2/96	10/6/96
green goddes	טוף	לבן / ירוק	3	23/1/96	21/5/96
green goddes	קרקע	לבן / ירוק	3	23/1/96	10/6/96
childsian	טוף	לבן	1	23/1/96	26/5/96
childsian	קרקע	לבן	1	5/2/96	26/5/96
etyopika	טוף	לבן	3	5/2/96	14/4/96

1 - קטן 2 - בינוני 3 - גדול

טבלה 2: השפעת מצע הגידול על מספר פרחים לצמח, אורך גבעול, קוטר גבעול וקוטר תפרחת

מצע גידול	innocense	colombe de la plix	green goddes	childsian	etyopika	
טוף	2	3	2.75	2	1.66	מס' פרחים לפקעת
קרקע	1.8	3.11	2.5	3.44		
טוף	59.30	76.50	63.18	32.11	65.63	אורך גבעול (ס"מ)
קרקע	58.72	78.46	65.95	41.21		
טוף	2	2.36	2.10	1.62	2.21	קוטר גבעול (ס"מ)
קרקע	2.24	2.51	2.23	1.22		
טוף	12.25	12.50	12.01	11.14	11.53	קוטר תפרחת (ס"מ)
קרקע	11.71	12.77	13.13	11.50		

יבול: מבין הזנים, הזנים childsina, green goddes, colombe de la plix הניבו מספר ענפי פריחה רב יותר בהשוואה לשאר הזנים. בין מצע הקרקע והטוף לא נראה הבדל ברור במספר הפרחים לפקעת.

אורך גבעול: הזן chicdsina בעל עלים וגבעולים קצרים מאוד הזן colombe de la plix בעל גבעולים הארוכים ביותר בין הזנים. נראה כי יש הבדל קטן באורך הגבעולים לטובת פקעות שגדלו בקרקע הניבו גבעולים ארוכים יותר.

קוטר גבעול: הזן colombe de la plix הוא העבה ביותר בין הזנים ואחריו etyopika, goddes. גם בקוטר הגבעול היה הבדל כאשר ברוב הזנים הגבעול היה עבה יותר בקרקע.

קוטר תפרחת: להבדיל מהזן innocemse היתה תוספת לקוטר תפרחת בצמחים שגדלו בקרקע לעומת הטוף.

חיי מדף

במהלך הקטיף בדקנו את אורך חיי המדף של הזנים השונים הצמחים טופלו בתמיסת כלור הועברו ישירות לקירור ועברו 48 שעות של הדמיה לטיסה. כל הזנים למעט green goddes קיבלו קימוט והשחמה בקצות הפרח לאחר שבוע ימים מהקטיף. שלב פתיחה חייב ברוב הזנים להיות לפחות 60% והחלפת צבע (אין המשך פתיחה טוב) הזן innocemse נראה טוב עד 10 ימים מהקטיף.

